

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urto/1/2016
Identifikačné číslo spisu:	4016898270
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4016898270.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti odsúdenej M. H. pre zločin krádeže za účelom zárobku podľa § 127, § 130 prvý prípad rakúskeho Trestného zákonníka a iné na neverejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2016 v Bratislave o odvolaní odsúdenej M. H. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 11. februára 2016, sp. zn. 1Ntc/1/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Tr. por. sa rozsudok Krajského súdu v Nitre z 11. februára 2016, sp. zn. 1Ntc/1/2016, zrušuje.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) sa

uznáva a vykoná

rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 7. júla 2015, číslo: 92 Hv 41/15w, ktorým bola slovenská štátna občianka M. H., nar. XX. P. XXXX v X., trvale bytom Y. XX, X., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike,

uznaná vinnou, že

I./ počas dolu uvedených časov vo Viedni vo vedomej a úmyselnej spolupráci s dvomi doposiaľ neznámymi spolupáchateľmi (§ 12 rakúskeho Trestného zákonníka), dolu uvedeným osobám za účelom zárobku (§70 rakúskeho Trestného zákonníka) vzala cudzie hnutelné veci v celkovej hodnote neprevyšujúcej 3.000,- eur a to s úmyslom sa ich privlastnením protiprávne obohatiť a to tak, že jeden neznámy páchatel' obmedzil pohyb obetí, kým ďalší neznámy páchatel' čin zakryl, aby M. H. mohla dolu uvedeným poškodeným vziať dolu uvedené veci, konkrétne

1./ dňa 21. marca 2015 osobe menom L. Y. peňaženku s hotovosťou vo výške 150,- eur a to tak, že ju vytiahla z vrecka nohavíc;

2./ dňa 30. marca 2015 osobe menom Y. X. peňaženku s hotovosťou vo výške 180,- eur a to tak, že ju vytiahla z kabelky;

3./ dňa 7. apríla 2015 osobe menom T. X. peňaženku s hotovosťou vo výške 300,- eur a to tak, že ju

vytiahla z kabelky;

4./ dňa 15. apríla 2015 osobe menom M. B. peňaženku s hotovosťou vo výške 285,- eur a to tak, že ju vytiahla z tašky;

5./ dňa 21. apríla 2015 osobe menom N. P. peňaženku s hotovosťou vo výške 260,- eur a to tak, že ju vytiahla z kabelky;

6./ dňa 26. apríla 2015 osobe menom Z. Z. peňaženku s hotovosťou vo výške 240,- eur a to tak, že ju vytiahla z vrečka nohavíc;

7./ dňa 8. mája 2015 osobe menom Z. A. Y. peňaženku s hotovosťou vo výške 650,- eur a to tak, že ju vybrala z tašky cez plece;

II./ utajila bezhotovostné platobné prostriedky, s ktorými nesmela disponovať alebo s ktorými nesmela samostatne disponovať, a to s úmyslom zabrániť tomu, aby boli použité v právnom styku, konkrétne

1./ dňa 30. marca 2015 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom I./2./, jednu bankomatovú kartu vydanú na osobu menom Y. X.;

2./ dňa 7. apríla 2015 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom I./3./, štyri kreditné karty vydané na osobu menom T. X.;

3./ dňa 15. apríla 2015 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom I./4./, dve kreditné karty a dve bankomatové karty vydané na osobu menom M. B.;

4./ dňa 21. apríla 2015 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom I./5./, jednu bankomatovú kartu vydanú na osobu menom N. P.;

5./ dňa 26. apríla 2015 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom I./6./, dve kreditné karty vydané na osobu menom Z. Z.;

6./ dňa 8. mája 2015 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom I./7./, dve bankomatové karty a jednu kreditnú kartu vydané na osobu menom Z. A. Y.;

III./ utajila doklady, s ktorými nesmela nakladať alebo s ktorými nesmela samostatne nakladať, a to s úmyslom zabrániť tomu, aby v právnom styku boli použité ako dôkaz o práve, právnom vzťahu alebo o určitej skutočnosti, konkrétne

1./ dňa 21. marca 2015 v rámci trestného činu, ktorý je v obžalobe uvedený pod bodom I./1./, vodičský preukaz, preukaz darcu krvi a občiansky preukaz, všetky vydané na osobu menom L. Y.;

2./ dňa 30. marca 2015 v rámci trestného činu, ktorý je v obžalobe uvedený pod bodom I./2./, týždenný cestovný lístok dopravnej spoločnosti WVB, preukaz poistenca a občiansky preukaz, všetky vydané na osobu menom Y. X.;

3./ dňa 21. apríla 2015 v rámci trestného činu, ktorý je v obžalobe uvedený pod bodom I./5./, vodičský preukaz, preukaz sociálneho poistenia a občiansky preukaz, všetky vydané na osobu menom N. P.;

4./ dňa 26. apríla 2015 v rámci trestného činu, ktorý je v obžalobe uvedený pod bodom I./6./, vodičský preukaz vydaný na osobu menom Z. Z.;

5./ dňa 8. mája 2015 v rámci trestného činu, ktorý je v obžalobe uvedený pod bodom I./7./ vodičský preukaz, občiansky preukaz, technický preukaz, lekársku správu a členský preukaz ADAC, všetky vydané na osobu menom Z. A. Y.,

čím spáchala

v bode I./ zločin krádeže za účelom zisku podľa § 127, § 130 prvý prípad rakúskeho Trestného zákonníka, v bode II./ prečiny odcudzenia bezhotovostných platobných prostriedkov podľa § 241e ods. 3 rakúskeho Trestného zákonníka a v bode III./ prečiny utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, za ktoré jej bol

uložený

podľa § 28 ods. 1, § 130 rakúskeho Trestného zákonníka trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa odsúdená na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 11. februára 2016, sp. zn. 1Ntc/1/2016, podľa § 15 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. uznal rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 7. júla 2015, číslo: 092Hv 41/15w, ktorým (vychádzajúc z jeho prekladu zabezpečeného krajským súdom) bola slovenská štátna občianka M. H. uznaná vinnou, že v nižšie uvedených obdobiach vo Viedni

I./ vo vedomej a úmyselnej spolupráci s dvoma zatiaľ neznámymi spolupáchateľmi (§ 12 StGB), po ktorých sa ešte pátra, odcudžila nižšie uvedeným osobám za účelom zárobku (§ 70 StGB) cudzie hnutelné veci v hodnote nepresahujúcej 3.000,- eur s úmyslom bezdôvodne sa obohatiť ich prisvojením tak, že neznámy páchatel' poškodených zablokoval, zakiaľ čo ďalší neznámy páchatel' tento čin kryl, takže M. H. mohla nižšie uvedeným poškodeným odcudziť a síce

- 1./ dňa 21. marca 2015 L. Y. peňaženku s hotovosťou vo výške 150,- eur tak, že ju vytiahla z vrečka na nohaviciach;
- 2./ dňa 30. marca 2015 Y. X. peňaženku s hotovosťou vo výške 180,- eur tak, že ju vybrala z kabelky;
- 3./ dňa 7. apríla 2015 T. X. peňaženku s hotovosťou vo výške 300,- eur tak, že ju vybrala z kabelky;
- 4./ dňa 15. apríla 2015 M. B. peňaženku s hotovosťou vo výške 285,- eur tak, že ju vytiahla z kabelky;
- 5./ dňa 21. apríla 2015 N. P. peňaženku s hotovosťou vo výške 260,- eur tak, že ju vytiahla z kabelky;
- 6./ dňa 26. apríla 2015 Z. (správne Z.) Z. peňaženku s hotovosťou vo výške 240,- eur tak, že ju vytiahla z vrečka na nohaviciach;
- 7./ dňa 8. mája 2015 Z. A. Y. peňaženku s hotovosťou vo výške 650,- eur tak, že ju vybrala z tašky cez rameno;

II./ zatajila bezhotovostné platobné prostriedky, s ktorými nemohla alebo nemohla sama disponovať, s úmyslom zabrániť ich použitiu v právnom styku, a síce

- 1./ dňa 30. marca 2015 pri príležitosti konania uvedeného v bode I./2./ bankomatovú kartu znejúcu na meno Y. X.;
- 2./ dňa 7. apríla 2015 pri príležitosti konania uvedeného v bode I./3./ štyri kreditné karty znejúce na meno T. X.;
- 3./ dňa 15. apríla 2015 pri príležitosti konania uvedeného v bode I./4./ dve kreditné a dve bankomatové karty znejúce na meno M. B.;
- 4./ dňa 21. apríla 2015 pri príležitosti konania uvedeného v bode I./5./ jednu bankomatovú kartu znejúcu na meno N. P.;
- 5./ dňa 26. apríla 2015 pri príležitosti konania uvedeného v bode I./6./ dve kreditné karty znejúce na meno Z. Z.;
- 6./ dňa 8. mája 2015 pri príležitosti konania uvedeného v bode I./7./ dve bankomatové a jednu kreditnú kartu znejúcu na meno Z. A. Y.;

III./ zatajila listiny, s ktorými nemohla alebo nemohla sama disponovať, s úmyslom zabrániť tomu, aby sa tieto použili v právnom styku na preukázanie práva, právneho vzťahu alebo skutočnosti, a síce

- 1./ dňa 21. marca 2015 pri príležitosti trestného činu uvedeného v bode I./1./ návrhu na začatie trestného konania vodičský preukaz, preukaz darcu krvi a občiansky preukaz, všetky znejúce na meno L. Y.;
- 2./ dňa 30. marca 2015 pri príležitosti trestného činu uvedeného v bode I./2./ návrhu na začatie trestného konania týždenný cestovný lístok WVB, preukaz poistenca a občiansky preukaz, všetky znejúce na meno Y. X.;
- 3./ dňa 21. apríla 2015 pri príležitosti trestného činu uvedeného v bode I./5./ návrhu na začatie trestného konania vodičský preukaz, preukaz sociálneho poistenia a občiansky preukaz, všetky znejúce na meno N. P.;
- 4./ dňa 26. apríla 2015 pri príležitosti trestného činu uvedeného v bode I./6./ návrhu na začatie trestného konania vodičský preukaz znejúci na meno Z. Z.;
- 5./ dňa 8. mája 2015 pri príležitosti trestného činu uvedeného v bode I./7./ návrhu na začatie trestného

konania vodičský preukaz, občiansky preukaz, osvedčenie o evidencii vozidla, preukaz zdravotného poistenia a členský preukaz ADAC, všetky znejúce na meno Z. A. Y.,

čím spáchala v bode I. zločin krádeže za účelom zárobku podľa § 127, § 130 prvý prípad rakúskeho Trestného zákonníka; v bode II. prečiny odcudzenia bezhotovostných platobných prostriedkov podľa § 241e ods. 3 rakúskeho Trestného zákonníka; v bode III. prečiny zatajenia listín podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka a za tieto trestné činy bola odsúdená k trestu odňatia slobody vo výmere tri roky.

Krajský súd zároveň podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodol, že sa tento rozsudok vykoná na území Slovenskej republiky, pričom odsúdenú podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala odsúdená M. H. odvolanie. V jeho dôvodoch poukázala na to, že krajský súd nebol upovedomený o tom, že v Rakúskej republike sa nachádza jej maloletá dcéra, ktorá sa narodila 4. októbra 2015 a aktuálne sa zo zdravotných dôvodov nachádza v krízovom centre. V podstate z tohto dôvodu žiada o zrušenie vykonania jej trestu v Slovenskej republike a jeho výkon v Rakúskej republike, nakoľko nechce stratiť kontakt s dcérou. V prílohe odvolania zároveň predložila kópiu rodného listu dcéry a listu Konzulárneho oddelenia Veľvyslanectva Slovenskej republiky vo Viedni.

Podané odvolanie odsúdená neskôr doplnila v tom smere, že v Rakúsku má možnosť dcéru navštevovať a po zlepšení jej zdravotného stavu chce požiadať, aby bola premiestnená k nej do výkonu trestu, keďže sa tam nachádza oddiel pre matky s deťmi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) posúdil vec na podklade podaného odvolania najprv v zmysle § 316 Tr. por. a zistil, že odvolanie podala odsúdená M. H. proti rozsudku, proti ktorému je prípustné, ako oprávnená osoba (§ 15 ods. 5 zákona č. 549/2011 Z. z.), ktorá sa ho predtým výslovne nevzdala a ani ho nepodala znovu potom, ako ho výslovne vzala späť.

Pokiaľ ide o včasnosť jeho podania, treba v prvom rade uviesť, že napadnutý rozsudok bol odsúdenej doručený 3. marca 2016. Z predloženého spisu ale nemožno zistiť, kedy bolo jej odvolanie datované 16. marca 2016 podané, pretože na obálke, ktorá je k nemu pripojená a ktorá je adresovaná krajskému súdu, je iba podacia pečiatka tohto súdu, podľa ktorej mu odvolanie došlo v pondelok 21. marca 2016. Najvyšší súd preto v súlade so zásadou v pochybnostiach v prospech obvineného a so zreteľom na tvrdenie odvolateľky v podaní z 25. marca 2016, že odvolanie odoslala 16. marca 2016, avšak nadriadení stratili podací lístok, uzavrel, že odvolanie bolo podané najneskôr 18. marca 2016 a teda včas.

Najvyšší súd preto následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a po doplnení konania dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné, avšak z iných, než namietaných dôvodov.

V prvom rade treba k veci uviesť, že všetky zákonné podmienky pre uznanie a výkon rozsudku Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 7. júla 2015, číslo: 092Hv 41/15w, ktorým bola M. H. odsúdená (ďalej tiež „rozsudok štátu pôvodu“), sú aj podľa najvyššieho súdu splnené.

Skutok, pre ktorý bol rozsudok štátu pôvodu vydaný, je totiž trestným činom aj podľa slovenského právneho poriadku, odsúdená je štátnou občiankou Slovenskej republiky a zároveň má na jej území obvyklý pobyt, ktorým sa rozumie aj trvalý pobyt (§ 4 ods. 1 písm. a/, § 3 písm. g/ zák. č. 549/2011 Z. z.). Proti odsúdenej nebolo pre ten istý skutok, ktorý je predmetom uznania a výkonu, právoplatne rozhodnuté slovenským súdom, pričom ani najvyšší súd nemá informáciu, aby proti odsúdenej bolo pre totožný skutok vedené konanie v inom členskom štáte, ktoré sa právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý už bol vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov štátu, v ktorom bol vynesený. Odsúdená zároveň nie je vyňatá z pôsobnosti slovenských orgánov činných v trestnom konaní a súdu (§ 8 Tr. por.), podľa právneho poriadku

Slovenskej republiky nie je z dôvodu nedostatku veku v čase spáchania skutku, ktorý je predmetom uznávacieho konania, trestne nezodpovedná (§ 22 Tr. zák.) a výkon rozhodnutia nie je premŕčaný, hoci na stíhanie predmetného trestného činu je daná aj právomoc slovenských orgánov (§ 4 Tr. zák.).

Odsúdená síce nesúhlasí s odovzdaním výkonu rozsudku štátu pôvodu Slovenskej republike tvrdiac, že najdôležitejšie osobné, sociálne a rodinné vzťahy má v Rakúsku, kde žije pätnásť rokov a chcela by zostať pri svojej rodine (mužovi a dcére), ktorá býva v Rakúsku, no vzhľadom na to, že je štátnou občiankou Slovenskej republiky s obvyklým pobytom na jej území, jej súhlas s odovzdaním výkonu rozhodnutia sa nevyžaduje.

Z porovnania predloženého osvedčenia, ktoré bolo vyhotovené v slovenskom jazyku, s rozsudkom štátu pôvodu je ďalej zrejmé, že tieto navzájom obsahovo zodpovedajú, pričom osvedčenie je úplné. Z jeho obsahu (ale i z rozsudku) zároveň vyplýva, že odsúdená sa osobne zúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu uznávaného rozhodnutia, a dĺžka výkonu trestnej sankcie, ktorá má byť vykonaná, nie je kratšia ako šesť mesiacov a nezahŕňa opatrenia týkajúce sa psychiatrickej alebo zdravotnej starostlivosti alebo iné opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré nemožno vzhľadom na právny poriadok Slovenskej republiky alebo na systém jej zdravotníctva vykonať.

Podľa lustrácií v informačných systémoch Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a podľa odpisu z registra trestov, ktoré si najvyšší súd v rámci odvolacieho konania zabezpečil, nie je odsúdená na území Slovenskej republiky aktuálne trestne stíhaná pre iné trestné činy spáchané pred jej prípadným odovzdaním a ani nemá vykonať trest odňatia slobody uložený jej za takýto trestný čin.

Napokon treba poukázať na to, že v posudzovanej veci neprichádza do úvahy čiastočné uznanie a výkon rozsudku štátu pôvodu a skutok, ktorého sa toto rozhodnutie týka, sa nepovažuje podľa právneho poriadku Slovenskej republiky za spáchaný v celom rozsahu ani čiastočne na území Slovenskej republiky.

Z uvedeného je zrejmé, že v preskúmvanej veci nie je daný žiaden dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozsudku štátu pôvodu podľa § 16 ods. 1 písm. a/ až m/, ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z.

Pokiaľ ide o podmienku obojstrannej trestnosti, je však potrebné poukázať na to, že hoci krajský súd dospel k správne mu záveru o jej splnení, vychádzal z chybného predpokladu, že konanie popísané v rozsudku štátu pôvodu by v bode I./ bolo možné posúdiť ako pokračujúci prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., v bode II./ ako prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. a v bode III./ ako prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Tr. zák.

K tomu treba najprv uviesť, že justičný orgán štátu pôvodu neoznačil trestné činy, za ktoré bola odvolateľka rozhodnutím, o ktorého uznanie a výkon sa žiada, odsúdená, priradením k žiadnej z kategórií trestných činov uvedených v § 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. V súlade s odsekom 1 tohto ustanovenia je možné predmetný rozsudok v Slovenskej republike uznať a vykonať, iba ak skutok, pre ktorý bolo toto rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Týmto zákonným ustanovením bol do slovenského právneho poriadku prebratý článok 7 ods. 3 rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), ktorého slovenský preklad znie: V prípade trestných činov neuvedených v odseku 1 (§ 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z.) môže vykonávajúci štát uznať rozsudok a vykonať trest s podmienkou, že súvisia so skutkami, ktoré sú podľa práva vykonávajúceho štátu tiež trestnými činmi, bez ohľadu na znaky

trestného činu alebo spôsob opisu.

V tejto súvislosti je tiež žiaduce vo všeobecnej rovine pripomenúť, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu mať priamy účinok, ich záväzný charakter ukladá vnútroštátnym orgánom, najmä vnútroštátnym súdnym orgánom, povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva. Vnútroštátne súdy sú preto povinné vykladať vnútroštátne právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. Táto povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je síce obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad contra legem, vyžaduje však, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci (tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva) s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetného rámcového rozhodnutia a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s ním sledovaným účelom (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 5. septembra 2012, Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, body 53 až 56).

So zreteľom na uvedenú povinnosť konformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. treba zvýrazniť, že článok 7 ods. 3 rámcového rozhodnutia vymedzuje rozsah posudzovania obojstrannej trestnosti tak, že vyžaduje, aby príslušný orgán preskúmal, či sú predmetné skutky podľa práva vykonávajúceho štátu tiež trestnými činmi a to bez ohľadu na znaky trestného činu alebo spôsob opisu. Z pohľadu tohto článku je teda rozhodujúca zhoda medzi základnými skutkovými okolnosťami trestného činu vyjadrenými v rozsudku štátu pôvodu na jednej strane a vymedzením trestného činu v právnom poriadku vykonávajúceho štátu na strane druhej, pričom k znakom a k opisu trestného činu treba pristupovať flexibilne. Nepochybne je to dané tým, že trestné právo hmotné nie je v rámci Európskej únie predmetom tak rozsiahlej harmonizácie, ako je tomu v iných oblastiach, a naďalej sa riadi teritorialitou trestného práva. Preto kým v niektorých prípadoch bude celkom ľahké nájsť zhodu už na normatívnej úrovni, inokedy môže byť trestný čin vo vykonávajúcom štáte vymedzený odlišne od trestného činu v štáte pôvodu s tým, že znaky oboch trestných činov nemusia byť ani úplne rovnaké. Tiež sa môže stať, že hoci budú znaky dosť podobné, trestné činy budú v príslušných právnych poriadkoch označené rôzne a pod. Z tohto dôvodu si posúdenie obojstrannej trestnosti vyžaduje dva kroky a to: 1. prenesenie (delokalizáciu), pri ktorom sa vezmú základné znaky skutku spáchaného v štáte pôvodu, pričom tento skutok sa posudzuje, ako keby k nemu došlo vo vykonávajúcom štáte, a 2. podradenie (subsumpciu) týchto základných skutkových okolností pod ktorýkoľvek zodpovedajúci trestný čin vymedzený právnym poriadkom vykonávajúceho štátu. Rozhodujúce je teda to, či by konkrétny skutok v prípade, ak by bol spáchaný na území vykonávajúceho štátu, bol v tomto štáte sám osebe trestným činom. Treba pritom zdôrazniť slovné spojenie „sám osebe trestným činom“, keďže v rámci uznávacieho konania sa neposudzuje, či by odsúdená osoba, v prípade že by bola trestne stíhaná, bola tiež uznaná za vinnú a bol by jej uložený rovnaký trest, ak by sa trestné konanie viedlo podľa predpisov vykonávajúceho štátu (pozri návrh generálneho advokáta Michala Bobeka z 28. júla 2016, Grundza, C-289/15).

Vychádzajúc z uvedeného je v kontexte preskúmanej veci rozhodujúcim zistenie, že hoci je konanie odsúdenej M. H. v rozsudku štátu pôvodu popísané v troch bodoch, ide nepochybne iba o jeden skutok pozostávajúci z viacerých čiastkových útokov, ktorý bol v štáte pôvodu právne kvalifikovaný ako tri trestné činy spáchané v jednočinnom súbehu. Potvrďuje to aj v tzv. skutkovej vete rozsudku štátu pôvodu použitá formulácia, podľa ktorej sa odsúdená konania popísaného v bodoch II./ a III./ dopustila vždy v rámci činu, resp. trestného činu uvedeného v bode I./ (vychádzajúc zo znenia skutku v osvedčení). Podstata skutku, za ktorý bola odvolateľka rakúskym súdom odsúdená, pritom spočíva v tom, že spoločne s ďalšími doposiaľ neznámymi páchatelmi vo Viedni v čase od 21. marca 2015 do 8. mája 2015 vzala siedmim poškodeným peňaženky, v ktorých boli okrem hotovosti v celkovej výške 2.065,- eur aj viaceré platobné karty a rôzne doklady, tak, že ich vytiahla buď z vrečka nohavíc alebo z kabeliek, či tašiek poškodených. Takýto skutok by bol podľa slovenského Trestného zákona právne posúdený ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. v spojení s § 138 písm. j/ Tr. zák. (páchanie trestného činu na viacerých osobách) spáchaný v jednočinnom súbehu so zločinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňaží alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 138 písm. j/ Tr. zák. Za tieto trestné

činy by prítom bolo možné uložiť úhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri až desať rokov, čo zodpovedá trestu uloženému odvolateľke rozsudkom štátu pôvodu.

Z pohľadu posúdenia obojstrannej trestnosti uvedeného skutku je potom nepodstatné, že tento bol podľa právneho poriadku Rakúskej republiky kvalifikovaný aj ako prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, ktorého ekvivalent slovenský Trestný zákon nepozná a to ani pokiaľ ide o jeho znaky a ani opis (v žiadnom prípade mu nezodpovedá trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 Tr. zák., ako sa nesprávne domnieva krajský súd), keďže nejde o samostatný skutok. V tejto súvislosti sa len pre úplnosť žiada dodať, že ak by aj v odcudzených peňaženkách, ktoré mali poškodení pri sebe, boli iba doklady, skutok by bol stále trestný i podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a síce ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. v spojení s § 138 písm. j/ Tr. zák.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku odsúdenej, že výkonom trestu odňatia slobody v Slovenskej republike stratí kontakt s rodinou a najmä možnosť priameho styku s jej maloletou dcérou, treba predovšetkým uviesť, že zásada vzájomného uznávania, na ktorej spočíva aj systém odovzdávania odsúdených podľa zákona č. 549/2011 Z. z., sa zakladá na vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi Európskej únie, pokiaľ ide o skutočnosť, že ich vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť rovnocennú a účinnú ochranu základných práv uznaných na úrovni Európskej únie, osobitne v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). V súvislosti s priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti ukladá zásada vzájomnej dôvery každému z členských štátov, aby vychádzal z toho, že všetky ostatné členské štáty dodržia právo Európskej únie a najmä základné práva ním uznané. Z toho potom vyplýva, že vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť uznať a vykonať rozhodnutie, ktorým bola uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody, len v taxatívne vymedzených prípadoch, ktoré sú v podmienkach Slovenskej republiky uvedené v § 16 ods. 1, ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. Zásady vzájomného uznávania a vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi však možno za výnimočných okolností obmedziť (prímerane pozri rozsudok Súdneho dvora z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU).

V tejto súvislosti je nutné poukázať na to, že podľa čl. 24 ods. 1, veta prvá, ods. 2, ods. 3 Charty deti majú právo na takú ochranu a starostlivosť, ktorá je potrebná pre ich blaho. Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

Členské štáty Európskej únie, a teda aj ich súdy musia dodržiavať uvedený článok Charty týkajúci sa práv dieťaťa, keď - ako vyplýva z článku 51 ods. 1 Charty - vykonávajú právo Európskej únie, čo je práve prípad, keď justičný orgán štátu pôvodu a vykonávajúci justičný orgán uplatňujú vnútroštátne právo prijaté na vykonanie rámcového rozhodnutia. Preto ak vykonávajúci justičný orgán disponuje pri rozhodovaní o uznaní a výkone rozhodnutia relevantnými údajmi o tom, že odovzdanie odsúdeného rodiča na výkon trestu na jeho územie by mohlo viesť k takému obmedzeniu práva jeho dieťaťa na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s ním, ktoré by znamenalo popretie samotnej podstaty tohto práva, musí existenciu tohto rizika starostlivo posúdiť a to na základe objektívnych, spoľahlivých a presných informácií. Ani uznanie a výkon rozhodnutia totiž nemôže viesť k takému obmedzeniu základných práv a slobôd zaručených Chartou, ktoré nerešpektuje ich podstatu a zmysel. Uvedené vyplýva aj z bodu 13, veta prvá odôvodnenia (preambuly) rámcového rozhodnutia, podľa ktorého toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané článkom 6 Zmluvy o Európskej únii a vyjadrené Chartou, najmä jej kapitolou VI (prímerane pozri rozsudok Súdneho dvora z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU).

Zároveň ale treba zdôrazniť, že odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia bude prichádzať z tohto dôvodu do úvahy iba celkom výnimočne a to jedine vtedy, ak by odovzdanie odsúdeného na výkon sankcie spojenej s odňatím slobody do vykonávajúceho štátu predstavovalo (zohľadniac najmä skutočne realizovaný styk odsúdeného rodiča s dieťaťom v štáte pôvodu, dĺžku trvania uloženej sankcie a

pripadné vyhostenie zo štátu pôvodu po jej vykonaní) také obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v Charte, ktoré by so zreteľom na zásadu proporcionality nebolo nevyhnutné a súčasne by viedlo k popretiu ich podstaty a zmyslu (článok 52 ods. 1 Charty). Takéto rozhodnutie však v žiadnom prípade nesmie spôsobiť, že odsúdený ostane nepotrešaný.

Vzhľadom na odvolateľkou uplatnenú námietku musel najvyšší súd v prvom rade preskúmať pravdivosť jej tvrdení, že v Rakúskej republike má možnosť svoju maloletú dcéru nielen navštevovať, ale aj mať ju vo výkone trestu odňatia slobody pri sebe a starať sa o ňu a v nadväznosti na to posúdiť, či jej odovzdanie na výkon trestu odňatia slobody na Slovensko nie je nezlučiteľné so základným právom jej maloletej dcéry garantovaným článkom 24 Charty.

Odvolací súd si preto vyžiadal dodatočné informácie jednak od justičného orgánu štátu pôvodu ale tiež od Centra pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže (ďalej len „Centrum“), z ktorých zistil, že podľa § 74 ods. 2 rakúskeho zákona o výkone trestu majú ženy vo výkone trestu možnosť, pokiaľ im bolo priznané právo na osobnú starostlivosť a výchovu detí, ponechať si ich pri sebe až do dovŕšenia druhého roku života, ibaže by z tejto skutočnosti vyplývala nevýhoda pre samotné dieťa. V prípade odvolateľky však bola uznesením Okresného súdu Donaustadt z 15. januára 2016, sp. zn. 57 PS 2/16y, priznaná osobná starostlivosť o jej maloletú dcéru v celom rozsahu úradu sociálnej starostlivosti o deti a mladistvých. Odsúdená tak už v súčasnej dobe nemá právo na osobnú starostlivosť a výchovu svojho dieťaťa a taktiež nie sú splnené predpoklady pre umiestnenie maloletej spolu s matkou v príslušnom justičnom ústave. Doposiaľ sa na základe návštevy uskutočnil iba jeden kontakt medzi matkou a maloletou, pričom uznesením Okresného súdu Donaustadt z 10. júna 2016 bola žiadosť odsúdenej o spätné priznanie osobnej starostlivosti zamietnutá. Hoci toto uznesenie ešte nebolo v čase podania informácie právoplatné, podľa aktuálnej správy Centra sa v súčasnosti pripravuje repatriácia maloletej na územie Slovenskej republiky, keďže odsúdená dala súhlas na jej premiestnenie a maloletá bude umiestnená do Detského domova Kolíňany.

Z uvedeného je zrejmé, že právo maloletej na osobnú starostlivosť matky je v súlade so zákonom obmedzené už teraz. Nepochybne je tomu tak nielen v najlepšom záujme dieťaťa, ale toto obmedzenie je zároveň nevyhnutné, keďže výkon trestu odňatia slobody odsúdenej je takým opatrením týkajúcim sa predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou, ktoré je pre zaručenie verejného poriadku a verejnej bezpečnosti nutné.

Najvyšší súd preto uzatvára, že odovzdaním odvolateľky na výkon trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky (za súčasnej repatriácie jej maloletej dcéry) nedôjde k takému zásahu do základných práv a slobôd či už odsúdenej alebo jej dcéry, ktorý by bol nezlučiteľný s Chartou, a uznaniu a výkonu rozsudku štátu pôvodu tak nebráni žiadna prekážka.

Krajský súd ale nepostupoval správne, keď podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil odsúdenú M. H. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa pritom prihliadol na predchádzajúce odsúdenia odvolateľky a skutočnosť, že v posledných desiatich rokoch pred spáchaním uvedeného skutku bola vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený za úmyselný trestný čin.

Ako už bolo uvedené vyššie, v rámci uznávacieho konania sa neposudzuje, či by odsúdená osoba, ak by bola trestne stíhaná, bola tiež uznaná za vinnú a bol by jej uložený rovnaký trest, keď by sa trestné konanie viedlo podľa predpisov vykonávajúceho štátu. To sa týka aj spôsobu výkonu uloženého trestu odňatia slobody, pokiaľ ide o jeho vonkajšiu diferenciáciu, o ktorej v podmienkach Slovenskej republiky rozhodujú vždy sudy. Z tohto dôvodu kritériá uvedené v § 17 zákona č. 549/2011 Z. z., podľa ktorých nesmie prevzatý výrok o treste zhoršiť postavenie odsúdeného a má v čo najväčšej miere zodpovedať pôvodne uloženej trestnej sankcii, je nutné vziať do úvahy aj na vonkajšiu diferenciáciu trestu uplatňovanú v Slovenskej republike (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 122/2014).

Na základe podkladov, ktoré mal krajský súd (a aj súd odvolací) k dispozícii, však nie je možné posúdiť, ktorému stupňu stráženia podľa § 48 Trestného zákona zodpovedajú aktuálne podmienky výkonu trestu odňatia slobody odsúdenou M. H. v Rakúskej republike. Keďže ďalšie objasňovanie tejto otázky (aj vzhľadom na to, že v Rakúskej republike sa neuplatňuje vonkajšia diferenciácia trestu v takej podobe ako v Slovenskej republike) by bolo zjavne na úkor rýchlosti celého uznávacieho konania, najvyšší súd len z tohto dôvodu zrušil napadnutý rozsudok a sám rozhodol o uznaní a výkone rozsudku štátu pôvodu s tým, že v súlade so zásadou v pochybnostiach v prospech obvineného zaradil odsúdenú M. H. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s najmiernejším, teda minimálnym stupňom stráženia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.